

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
papírnagykereskedése, hová az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedre 1 frt.

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek. Bélyegdíjért 30 kr.

Nyiltér sora 20 kr.

Előfizetést nyitunk a „KÖZÉRDEK” október—december havi folyamára 1 forinttal. Az előfizetések Cirner J. József kiadóhoz, az elmúlt időre szólók Wokál János urhoz küldendők.

A „KÖZÉRDEK.”

Lapunk eddigi derék és áldozatkész kiadója Wokál János egészsége gyöngülése miatt nyomdáját a kereskedelmi téren rég óta jó névvel bíró Cirner J. Józsefnek átadván, lapunk is új kiadót s általa új erőt nyert.

Midőn azonban megválnánk régi kiadónktól, kedves kötelességünk kijelenteni igaz köszönetünket azon buzgalomért és kitartásért, melyet sokszor nehéz körülmények között — Wokál János úr kifejtett. Voltak idők, midőn lapunk független iránya, számos közügyben elfoglalt álláspontja neki nemcsak kellemetlenségeket, hanem anyagi veszteségeket is okoztak. De ő sokkal fontosabbnak tartotta a közügyek javát, mint egyéni előnyeit és törhetlen nyugalommal támogatta szerkesztőségünk küzdelmét vármegyénk és városunk érdekei mellett. Csakis így volt lehetséges, hogy a „Közérdek” elérte pályafutásának immár letelében levő XII-ik évét csak így erősödött meg és nézhetünk bizalommal a jövő elébe, midőn lapunkat terjedelemben és tartalomában egyaránt bővítve fogjuk nyújtani t. közönségünknek.

Új kiadónk jelleme, buzgalma és szakértelme egyaránt kezkesedik a „Közérdek” fejlesztésére irányuló törekvéseink valosulásáról. Nyomda vállalatának nagyobbítása, az e célra épített, befejezéshez közel álló helyiségének berendezése által kívánja igazolni azt, hogy haladni akar és tud is a korrallal s a fejlődött igényeknek megfelelően elégti közönségünket. Reméljük, hogy e

törekvést méltányolni fogja vármegyénk és városaink érdemes közönsége s ez által módot nyújt arra, hogy ismét oly nyomda vállalat létesülhessen, mely egyrészt az 1848. év előtti korban virágzótt nyomda jeles termékeinek megfelelően a komoly tudományos munkásságának is szolgálatára lehessen, másfelől az új kor bámulatosan sokoldalú követeléseit is kielégíthesse. — Csak a közönség és a nyomdavállalat együttes buzgalma, kölcsönös támogatása által lesz lehetséges ez iparágunk lendületet s a vállalkozási szellemnek biztatást adni és így e téren is függetleníteni magunkat az idegen befolyástól.

A „Közérdek” szerkesztősége szintén fokozott erővel fog a közönség szolgálatára állani s reményünk van, hogy pár hónap alatt alakban, tartalomban többet nyújthatunk. — Kérjük tehát úgy kiadónk, mint a „Közérdek” részére olvasóink nagybecsű pártolását, lapunk terjesztését.

Nyári vándorlás.

(Folytatás.)

— Barlang-Liget. — Szepes-Béla barlang. —

Junius 8-án, miután szolgálatkész vendéglősnünk egy kényelmes kocsi állított rendelkezésünkre reggel 7 órakor folytattuk utunkat Barlang-Liget felé. Késmárkot elhagyva gyönyörű fennsíkon vitt utunk, melyet balra a Kárpátok szédítő magas csúcsai, a tavol félkörben pedig a szepesi és gömői hegysek fogtak körül, majd egyszerű fenyőerdőbe értünk, hol boronákból és fenyőágakból összetakolt gunyhókat láttunk, melyekben az óriás fenyőfákat kivágó és zsinályt készítő, becsületes tót atyafiak ütötték fel szellős tanyájukat nyári tartózkodásukra. Rövid 2 óra alatt értük el az első épületet Barlang-Ligetben, a melyben a postahivatal van elhelyezve. A kitűnő karban tartott kocsiuton továbbhaladva, szebbnél szebb villák tüntek elé a parkká alakult óriási fenyőerdőben, melyek különösen azért nyerték meg tetszésünket, mivel nem a rendszerint 50—60 szobával ellátott fűrdői bérházak mintájára vannak építve, hanem egy-egy család számára külön 3—6 szobából, konyhából álló, kényelmes és jó beosztású, csinos, nyári lakok, külön kis parkkal; azon számos emeltes villa

is, melyek tornyoskáiakkal a képzelt bámulatosan széles változásait, fényvel, izléssel és kényelemmel párosulva mutatják fel. Majduen minden épület előtt csurgó kut önti forrását; többnyire egy-egy levágtott fatörzsbe van vezetve a víz, melynek legalább két ága folyton ontja a kitűnő kristálytiszta ivóvizet. Az ember hajlandó hinni, hogy a természetes állású fatörzsüket valamely jó szellem érintette meg varázs pálcájával s úgy fakad az a rengeteg sok víz.

Barlang-Ligetnek, a felvidék ezen legújabb, rövid idő alatt rendkívül gyorsan felépült gyönyörű nyaraló telepének is, mint a többi tátra-vidéki fűrdőknek; van hidegvíz gyógyintézete, fenyő és közönséges meleg fürdője, nagyon díszes kaszinója, s a mi a legfőbb: kitűnő karban tartott szebbnél-szebb sétahelyei. Ilyenek: a nagy vendéglő előtti sétány, a hol a zene naponta háromszor játszik; a kaszinóhoz, a közel levő erdőbe és közeli hegyekre vezető utak. Dél előtt 11 órára volt kint a szépek-béla csepkő-barlang meglepetése. Pontosan megjelentünk a nagyvendéglő előcsarnokában, melyet a Tátra vidék pontos térképei és magyarázó rajzai ékítenek, honnét egy vezető kíséretében szép számmal indultunk a barlanghoz meglehetősen meredek félórai hegyi uton. Felértünk a hegytetőre és ott a nem annyira csinos, mint kényelmes menházban kipihentük magunkat s ezalatt beirtuk nevelinket a vendéglőnyelbe; mivel pedig a barlangnak gertyákkal és mágnezi a fényvel való egyszeri kivilágítása 35 frtba kerül; a névbeírás után megszámlálták hányan vagyunk, felosztották a költséget s aztán személyenként 1 frt 80 krt fizetettünk. Miután ezen is át estünk, azurakat ellátták vászon gamaschnikkal, a nők letették kalapjaikat, bekötötték fejüket s elindultunk előre. Először egy hosszú folyosón mentünk; már azt hittük, hogy soha végét nem érjük, midőn egyszerre csak egy jól megvilágított terembe értünk, melynek fő nevezetessége egy csepkből alakult óriási sissak forma, mely az „Árpád sissak” nevet nyerte. Ezután váltakozva következtek: az oszlop csarnok, a nagy terem, az oltár, orgona, mind hű alakulások. A legszebb azonban a „tündérlak”, melyhez közelíteni a legbajosabb, a minek különben az a rendje is. Hiszen a mesében is megvan írva, hogy a Tündér Ilona kastélyát mennyi baj és viszontagság után érte el Argirus királyfi! Mi is legkevesebb egy és fél órát jártunk grádicson fel, grádicson le, — csuszunk is egyszerű mászszor, mert habár eléggé kényelmes lépcsőkkel és deszka járdákkal van a barlang ellátva, a folyton csepegő nedvesség a fa lépcsőket sok helyen sikosakká teszi. Azt

A „KÖZÉRDEK” TÁRCÁJA.

Hamis bálvány.

(Folytatás.)

Teljesítette-e a nőnek utolsó kívánságát, hogy leányát boldoggá tegye? A vonások ugyanazok, a szempilla hajlása, az orr, száj, ajak, haj, mind az, a mi volt az édes anyjánál. Nem lehetne-e jóvá tenni a mulasztást s boldoggá tenni a leányt az anyáért is? Mibe kerülne ez? Egy szóba s egy érzelem elnyomása. Feláldozza-e ezt is büszkeségének, mint azt? De hát azt ő áldozta-e fel? Nincsen-e igaza az ifjú orvosnak? Nem ő volt, az ő rideg büszkesége, érzéketlensége hóhérja a nőnek, kit hitvesnek nevezett? . . . Megölje leányát is? . . .

Az egymást váltó gondolatok hatása alatt a büszke, gögös Damonkosy letérdelt leánya mellé, könnyes szemekkel téve fogadást, kézcsoák özönnel pecsételve meg azt . . . Most teheti, nem látja senki, csókolhatja leányának erőtlennül alá hullott kezét.

E percben lépet be egy alak; egy fju feldult vonásokkal, örülthez hasonlóan. Körül sem nézett, csak oda rohant, hol az alélt lány feküdt s édes, hosszú csókot nyomott ajakára, mintha életét akarná bele lehelni. A lány szemei felnyitak, pirosság ömlik el az az arcon, aztán fölemelkedik, körül néz s kedvese karjai közt nyugszik meg. Pár perczig nehéz csend volt, csak a Margit lehelle hallatszott. Most egyszerre felnyitak ismét szemei, rátekint Ernőre s csendesen sutogja, „Köszönöm Ernő, köszönöm!”

E pillanatban fölegyenesedik a Damonkosy alakja. Ismét visszaült arcára a dölly, a gög, büszkeség, s miután a veszély elmúlt, ismét a régi lett. Karjánál fogva

vitte magával Ernőt a szomszéd terembe. Villogó szemekkel, gyűlölettel kérdezte tőle:

„Ki hivta ide? Hogy mert ide jönni? Megint gyanakszik, megint gyilkost keres?”

„A cseledélt hívtó, ő mondá, hogy nagyon rosszul van Margitom.”

„Margitja?! . . . Azt hiszi, hogy képes lesz-e elviselni a szegényt az ősz fej, mit reá hárított? . . . Azt hiszi hogy elfeledve a vád, a gyanu, hogy gyilkosnak kiáltott ki?! Meggondolta-e azt akkor, midőn mint ismeretlen ide jött, hogy felboncolja egy Damonkosyné holt testét, megvizsgálja, hogy nem mérgeztem-e meg? Miért tette ezt, — miféle ok ösztönözte? Mondott-e valaki valamit, vagy csak azért, hogy megszegyenítse ősz fejemet, megölje büszkeségemet, hogy kezében tartva, kitépje, elrabolja leányomat, szívemet?! . . . Oda dobott a világ kérdéseinek, gyanujának, kacajának, — bebizonyította-e, hogy gyilkos vagyok? Kivívta-e ellenségeim elismerését, kegyét, mire vágyott?!”

Ernő ott állott lehorgolt fővel, sáppadtan, szótlanul; arca a szegény pirjától égett, s egész testében reszketett a vádak hallatára . . . Mindenik mint egy villám sújtá, mindenik messzebb taszítá Margittól, szívtől, boldogságától . . . De nem szól, nem mondja meg az okot, talán halálos lenne az a büszkeségében megsértett apára, s tudja hogy Margit mennyire szereti atyját . . . Örökké siratná, szemére hányná, nem soha sem lenne boldog.

Most hirtelen meg nyilik az ajtó s Margit Ernőhöz rohanna, bátorságot nyert s védeni kezdé őt.

„Nem azért tette, nem azért! . . . Nem igaz! Ő mondotta nekem, hogy nem azért, egyikért sem, és én hiszek benne, mint hitemben, életemben, Istennemben.”

„Te hiszel benne?! . . . Jobban hiszel neki, — őt választod?! . . . Megtagadsz engem azért, ki gyilkosom volt, te tagadsz meg, te, Damonkosy Margit?! . . . Nem, nem lehetsz te az én vérem, az én leányom! Eredj, menj szemeim elől! Átkozott kigyó eredj! . . .”

Margit az utolsó erőmegfeszítésével vonni kezdé kifelé Ernőt is az ajtón, de látszott egész alakján, mennyire fájt neki e válás, hogy szívét tépi ketté, de engedelmessé volt.

Ernő megjárdta a következményektől, a világ szájától; eszébe jutott, hogy Margitnak halála lenne e válás, s így a cél, boldogságuk még sem volna elérve . . . Ő nem lehet önző, őt nem vezetheti a perc. Egy pillanat alatt egy irást kapott ki zsebéből, s oda nyújtá a dühöngő apához. „Itt az ok! Te kívántad, bocsáss meg érte!”

A büszke Damonkosy a mig elolvasta a hatóság sürgős rendeletét, a mely, miután a falu népe a büszke ur szarnokoskodásaitól bosszúra tüzelve, s őt gyűlölvé, gyanúsító feljelentést tett Damonkosyné halálakor, elrendeli a hullának azonnali kiadását és felboncolását, — összeesett, s a még szürke hajszálak megöszültek, s mint tehetetlen agg fogta s rázza kezét az ifjunak, hogy a hir valótlanságát kimutatta, s az örök gyanutól meg szabadította, csendesen motyogva: „köszönöm, köszönöm! Lerontom a régi bálványt. — nektek élek.”

Aztán oda borult gyermekei elé, ott sirt, zokogott; azok felemelték, vigasztalták, biztatták.

Többé nem volt akadály az anyai kívánság teljesítésének, helyre lehetett hozni a mulasztást az anyáért a leányról, — s bármily kifogástalan ember is Szilágyi Albert, egyet megtanult:

A hamis bálvány nem segít, — az igaz szerelemnek nincsen akadályja.

Elekcs Imre,

hiszem, hogy a nők nagy része folyton imádkozott, csak hogy épkezláb jussanak ki. Mondom, másfélóra fáradtságos ut után, egy magaslat felé mászkálva, egyszerre meg kellett állanunk a lépcsőzet közepén; fel nézünk, hogy mi lehet a fennakadás oka? Akkor látjuk, hogy a társaság elől lépkedő két tagja a lépcső tetejét elérve hasra fekszik, fejét egy pár méter széles s mint egy méter magas nyíláson bedugja és az elragadtatás oh! és oh! felkiáltásaival néhány percig a helyzetben marad s azután másik párnak engedti át helyét. Azonnal kitaláltuk, bizonyosan ott lesz a „tündérlak“. Csakugyan, a hogy szép sorban mi is odaértünk, utánoztuk az előttünk menők példáját, végig nyultunk a széles pokrócon, fejünket bedugtuk a nyíláson s ime bájos kép terült szemünk elé: egy tő, a tő partján csodaszép várszerű kastély mely a vízben visszaturkózott; hogy pedig a család még teljesebb legyen, a tavon előre hátra egy hajócska uszott. Bamu-latos szép a természet ezen esodás alkotása, melyhez az emberek semmit sem tettek; csak megközelíthetővé, járhatóvá tették az érdekes barlangot, melyet csak 1881-ben fedeztek fel. Még egy órai elég fáradtságos lefelé mászkálás után ismét a folyósóba s onnan a szabadba értünk, hol egy szívről és egy lélekkel elmondtuk: mégis csak jobb a föld felett, mint a föld alatt, bármily szépségeket is rejtsen magában a föld.

A hosszú ut alatt derekasan elfáradtunk és megébeztünk, s miután mi még aznap Tatráfüredre akartunk érnünk, még pedig gyalog, siettünk lemenni a vendéglőbe, hol a díszes nagy étteremben egy izletes ebéddel erősítettük meg magunkat, az előttünk álló, állítólag csak 3 órát igénybe vevő gyaloglásra.

Viator.

(Folyt. köv.)

LEVELEZÉS.

Verespatak, 1893. szept. 20.

Zeyk Dániel főispán látogatása.

Megyénk általánosan tisztelt és szeretett főispánja: Zeyk Dániel ur ő mlga f. hó 15-én érkezett a verespataki járásba. Bucsum-Cserbu községben a járás derék főszolgabírája: Imreh Károly ur, járasa összes bírái és jegyzőivel, nemkülönben járásához tartozó községek esküdtjei és képviselőivel, egy igen szép beszéddel fogadta, melyre ő mlga meghatottan egy lelkes szép beszéddel válaszolt. Kocsikra kerekedve, mint egy 30 tagu lovas banderium vezetése alatt a bucsum-cserbui hidig mentünk, hol az abrudbányaiak, élőkön Boér Béla polgármesterrel már várták és lelkes éljenzéssel fogadták ő mlgát. A polgármester lelkes üdvözlő szavai s ő méltóságának erre adott szép válasza után megindult az impozáns menet. Az abrudbányaiak és Verespatak járásbeli banderisták számát mintegy 90 főre becsültem, az utánok robogó kocsik számát pedig 40 re. A felzászlózott esinos és esinosan vezetett banderium, a nagyszámu kocsisor gyönyörű látványt nyújtottak, mozsárgyuk lövöldözése között értünk Abrudbánya városa széléhez, hol egy szép diszkapu alatt az abrudbányai derék róm. kath. plébános, dr. Lukács Antal, körülövezve Abrudbánya intelligentiájaja és a leányiskola kedves növendékeivel várt ő mlgára s egy igen szép beszédben adott kifejezést a város nevében a város örömeinek. A főispán ő mlgát láthatólag meghatotta ezen igazán lelkes és szép fogadtatást és szép szavakban köszönte ezt meg. Ismét kocsikra kerekedve zene mellett s a város zászlói alatt tartotta páratlan szép bevonulását ő mlga Abrudbányára s így vonult be szállására: a polgármester vendégszerető házához. Számos küldöttség tisztelgése után ő méltósága Abrudbánya városa által a „Havasi kúrt“ c. vendéglőben rendezett diszebóden vett részt, a melyen kivüle mintegy 100 vendég volt jelen. A bankett signaturája: lesztelen jókedv, lelkes hangulat, a melyet fokozott az igazi jó ételek, jó bor, jó zene és szébbnél-szebb tosztok.

A diszebéd délután 4 órakor ért végett s ő méltósága a városházhoz indult a városi tanácsot megvizsgálni, mi pedig — a verespatakiak — haza indultunk.

Másnap ő mlga a világhírű Detonátát szemlélte meg onnan Abrudbányára visszamenve, kevés pihenés után Verespatakra indult.

Gura Rosio, a verespataki igen esinos s mintegy 30 tagból álló banderium várta ő mlgát, onnan banderium vezetése alatt a kir. banya szájához értek, hol egy igen esinos diszkapu volt felállítva, mely alatt a város bírája: Janky Kálmán s Verespatak összes intelligentiájaja várták ő mlgát a „Rákóczy“ hangjai mellett. Janky Kálmán bíró egy szépen elmondott s átgondolt beszéddel üdvözölte ő mlgát, melyre ő mlga őt jellemző szeretetreméltósággal és szívéllyességgel válaszolt, lelkes éljenzések között kocsikra telepedve, a valóban szép és impozáns menetet a szépen felbogozott piacra ért, hol a főszolgabíró lakása elé érve az ott várakozó banderium és összegyűlt nép frenetikus éljenzéssel fogadta ő mlgát, ki meghatottan szemlélte e páratlan szép és lelkes fogadtatást, levett kalappal, hajlogva vonult be szállására, a főszolgabíró szépen feldiszipított s felbogozott vendégszerető házához.

Este 7 órakor mintegy 300 egyenruhás lányász,

zeneszóval, mécesesl vonult be ő mlga szállásának udvarára, az előjáróság vezetése alatt. A tornác alatt megállva, lelkes éljenzéssel üdvözölték ő mlgát, ki nemsokára megjelenva, látható örömmel szemlélte Verespatak e specialitását: a méceses zenét. Verespatak derék plébánosa: Sneff József egy gyönyörű, hazafias szellemű beszéddel üdvözölte Verespatak nevében ő méltóságát, ki egy hasonló szellemű, általános lelkesültséget szülő gyönyörű szép rögtönzött beszédben adott kifejezést e szép fogadtatás feletti örömeinek. A „Hymnus“ meghallgatása után „Rákóczy“, lelkes hangjai mellett vonult el ő mlga előtt a felmécsezett bányászszereg s lelkes éljenzések között tért nyugalmorra.

A méceses zene elvonulása után a főszolgabíró vendégszerető házához gyűltek össze vacsorára, a melyen ő mlgán kívül részt vett: az alispán ur ő nagysága; főjegyző: Török Bertalan; főispáni titkár: Werner Gyula; Boér Béla, Zanathy Gábor, Ebergényi Mózes, Sneff József, Ajtay János, Raffay Zsigmond, Moldován Lajos, Major János, dr. Bláha Gábor, Janky Kálmán, Ebergényi Sándor, Tóth Kálmán, Dregán János, Áaron Bálint, Schmidt Gáza és még számos urak. A bájos háziasszony s a derék házigazda: Imreh Károly ur valóban kitűntek abban a magyar erényben, a melynek neve: vendégszeretet. Kitűnő jó ételek, kitűnő jó borok és Gyucz híres zenéje oly kedélyessé, fesztelenné tette, a melyet csak igazi magyar háznál élvezhet az ember s a melynek magyar fűszere: tosztok, megadta a magyar jelleget.

Másnap reggel nemcsak a felkelő gyönyörű napot, de ő méltóságát is tarack durrogatással üdvözölte a derék bányásznap! Délelőtt a szolgabírói hivatalt vizsgálta meg ő méltósága, hol a legszebb rendet tapasztalta. Ő méltósága elismerő szép szavakban adta azt tudtára a járás derék főszolgabírája: Imreh Károly urnak. Délelőtt a híres Csetatyót tekintette meg ő méltósága, onnan lejöve egy néhány helyt látogatást téve, szállására vonulta tisztelgő küldöttségeket fogadni, melynek megtörténte után a kaszinóba indult, Verespatak által rendezett diszebóden részt venni. Mintegy 62 személy vett ezen ebéden részt, az Abrudbánya és Verespatak intelligentiájaja. A kitűnő jó ételek, jó bor és zene mellett kedélyes, fesztelenségben folyt az ebéd. Tosztok sem hiányoztak, melyeknek legszébbikét ő mlga, mondta Verespatakra s a verespataki bányász népre. 4 óra felé vége volt az ebédnek, zeneszóval kísértük be ő mlgát szállására s alig tudtunk tőle elválni, csak abban a kijelentésében találtunk vigaszt, hogy a jövő év tavaszán utoljára szerencsések leszünk körünkben üdvözölhetni ő mlgát, ki szeretetreméltó barátságos modorával az egész Verespatakot elragadta. Alig várjuk, hogy viszontláthassuk, hogy utoljára kimutassuk azon őszinte szeretetet és ragaszkodást, mit iránta érzünk; addig is kísérfje utain áldás és szerencse!

r. l.

Abrudbánya, 1893. szeptember 26.

Egy kis tanügyi helyreigazítás.

„Egy tanügybarát“ aláírással a „Közérdek“ folyó. évi 39-ik számában egy oly levél jelent meg, melynek írója, megengedem, jó szándékból s a tanügyi iránti érdekeltségéből, jónak látta a felekezeti magyar iskolákat nagyon is lehozni.

Nem célozom „Egy tanügybarát“-tal polémiába bocsátkozni, mert hiszen én magam is elismerem, hogy felekezeti iskoláink nem állanak azon magaslaton, mint a hogy azt a mai kor igényei megkívánják, nem állanak pedig azért, mert e felekezetek ismert szegénysége azt nem tehetné és nem teheti, de azt a kicsinylést, melylyel „Egy tanügybarát“ nyilatkozik felőlük, még sem érdemlik meg. Ugy látszik, hogy vagy rosszul van informálva, vagy túlsótét szemüvegen nézi a dolgokat, mert olyanokat is állít, mik nem felelnek meg a valóságnak, épen ezért nem hagyhatom azokat cáfolatlanul.

Nem akarva a többi felekezetek ügyeibe beléavatkozni, csak az ev. ref. egyház iskoláját illetőleg kívánok egy pár helyreigazítást tenni a t. szerkesztőség engedelmével.

Igaz, hogy fuiskolánk tanhelyisége emeleten van s hogy oda meglehetősen meredek lépcsőzeten lehet feljutni s hogy udvara is kicsiny, hiszen már egy pár századdal ezelőtt Apafy Mihály fejedelem kegyelméből lett tanuló műhely; de az, hogy a tanszoba visköszérű, sötét, szellőzhetetlen helyiség lenne s hogy a belső berendezésnek még csak mozzanatával sem lehet találkozni, a legtulzottabb ráfogás. Itelje meg maga a melyen tisztelt olvasó közönség valjon egy, öt, mag's és széles ablakkal ellátott, tíz méter hosszú, négy méter széles és töbo mint három méter magas tanszoba, melyben minden egyes tanköteles (24) fu gyermeknek egy köbméternél több terület jut, visköszérű, sötét, szellőzhetetlen helyiség-e?

A belső felszerelést illetőleg, a minek „Egy tanügybarát“ még mozzanatát sem látta, csak annyit jegyez meg, hogy a mióta az állami leányiskola felállított, egyházunk fu-iskolája is épen olyan padokkal van berendezve, mint az, t. i. minden két gyer-

mek számára elkülönített ülésel és fiókkal ellátott egy-egy paddal.

A mi pedig a tanszereket illeti, hogy egyházunk fu-iskolája nem áll hátrább e tekintetben sem, hivatkozom a t. állami tanítónőkre: nem-e a mi iskolánktól kértek kölcsön tanszereket, (földabroszt, természet-tani eszközöket) hogy a tanítást sikeresebben végezhessek?

Miután előre bocsátottam, hogy polémiát kezdeni nem szándékom, „Egy tanügybarát“-nak az iskolaszékről és az iskola látogató bizottságról tett állításaira nem reflektálok, hiszen ugy is csak idő kérdése az állami fu-iskola felállítása, mikor az iskola gondnokság fog a mostani felekezeti iskolaszékek örökébe lépni s ezen gondnokságban majd „Egy tanügybarát“ is, ha csakugyan valódi tanügybarát, tért nyerhet üdvös működésének.

Hogy a tanügy érdekében most, midőn minden számbavehető tényező a legjobb akaratall küzd az állami fu-iskola felállítása mellett, ughogy a jövő szeptemberben meg is fog nyitattai, miért kellett a felekezeti iskolákat, melyek itt századokon keresztül a magyarság fenntartásának egyedüli melegágyai voltak annyira lerántani, valóban nem értem; — azt tudom ugyan, hogy a citromot, miután levőt kifacsarták, elszókták dobni; de a felekezeti iskolák, melyek a legelső felszólításra, belátva azt, hogy az egyesülésben van az erő, lemondtak külön létezési jogukról, talán nem érdemlik meg az eldobott citrom sorsát, sőt a multban tett hazafias szolgálatukért, bár csekélynek tűnik is az fel némelyek szemében, még egy kevés elismerésre is méltán számíthatnak.

Molnár Albert,
ev. ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

Alvinez, 1893. szeptember 27.

Harang felavatás. Főispáni látogatás.

Rég óta nem fogtam tollat kezembe a célból, hogy e b. lap olvasóit községünkben történt felemlítésre méltó dolgokról értesítem. De ha most is hallgatnék, legnagyobb mérvű mulasztást, sőt mondhatni bünt követnék el.

Nevezetes napok voltak községünknek f. év szeptember hó 24, 26 és 27-ike. De tartsnuk sorrendet.

Ev. ref. egyházunk két nagyobb egy kisebb haranggal birt. A nagyobbik — ezelőtt 8—10 évvel — egy tüzvész alkalmával a harangozó által elhasitatott, reményünk sem volt arra nézve, hogy azt ismét használhatóvá tehetjük, de Isten itt is megmutatta, hogy a benne bizókat megsegíti. Az új lelkész tiszt. Benedek Károly, ezelőtt két évvel kezébe vette az ügyet s felekezeti, nemzetiégi különbség nélkül sietett mindenki az adakozással, gyűjtéssel, minek eredménye lett, hogy az elhasadt s kisebb harang becserelésével a közbelső átalakított s egy egészen új nagy harang szerzetetett be, melynek felszentelési ünnepélye f. hó 24-én folyt le.

Nevezett nap délelőttjén fél 10 órakor a harangok szép öszhangzó hangjára özlönlő a közönség a templomba, ughogy egy negyed óra elteltére, a különben nagy templom minden része megtelt ajtatos közönséggel. Eljött oda mindenki felekezeti különbség nélkül, résztvenni az ev. ref. hívek örömeiben s azokkal együtt buzgó imát repíteni az egkek urához.

Pont 10 órakor érkezett meg a lelkesi kar, élén nt. Tókos Sándor esperessel, követve a keblbi tanács tagjaitól. A gyülekezet éneke után az alvinci „Dal és zeneegylet“ Apáti Miklós karmester szakavatott vezetése alatt énekeltek egy szép dalt, melynek elhangzása után nt. Tókos Sándor esperes lépett a szószékre. Mindenkit megható imája után a Székely Lehel vezetése alatt, ez alkalomra alakult vegyeskar kedves éneke hangzott fel, mit követett tiszt dr. Elekkes Viktor, gyulafehérvári ev. ref. lelkész gondolatban gazdag, szónoki hévvel előadott alkalmi beszéde. Ismét felhangzott a dalárda éneke, melynek végeztével tiszt. Benedek Károly, helyi lelkész adá elő a harang rövid történetét, felolvasván a gyűjtők neveit, áldást kérvén mindenkire. A lélekemelő ünnepélyt a vegyeskar éneke zárta be.

Délután 1 órakor Deák György egyház-gondnoknál husz terítékű gazdag ebéd volt, hol szébbnél-szebb pohárköszöntők hangzottak el.

Alig mult el egy hitfelekezetnek örvendetes ünnepnapja, mely azonban nem csak egy hitfelekezeti volt, részt vevén abban minden felekezet — egy más, egy egész község, járás ünnepére készültünk. Ugyanis f. hó 26-án a délutáni órákban megénk melyen tisztelt főispánja, mélt. Zeyk Dániel ur volt érkezendő.

Délután 4 órakor a „Dal- és Zeneegylet“ zenekarának hangjai mellett vonult ki a helyi s ujvinczi tűzoltó egylet, az állami iskola növendékei, követve nagyszámu díszes közönségtől a sétatér végénél felállított diszkapuhoz. Dacára a mindinkább tornyosuló fellegek-

nek, szilár
csiny-nagy
5 óra
szivesen va
keztek hat
ból kísért
zölhetni T
fehértári
urakat; Sz
szívből jött
főispán ur
gadtatás ne
tudta, hogy
dolgában m
fogván még
berendezett
Kevés
Mány Mikló
Lajos szemé
zához a kül
Küldött
gabirói hivat
szek, túzoltó
nik küldötts
főispán ur n
azzal azokat
Este 7
let“ közremű
főispán urna
Dalárda éne
szívből fakad
éljenzés után
után a tiszt
s elszóltott eg
Este Glück
hangulatban
27-én m
főszolgabírói
ismerve tiszt
dent rendben
Déli 1 ó
hogy a sűrű n
értetődik. Az
még buzgó fő
Damó Vilmos

Kolera

Szeptemb
kereskedelmi u
24-én d. u. 4 ó
szobájában kol
Este 6 órakor
dos ápolás alá v
járósi ápolónék
vulási a kolera
szívszélhűdésnek
Reggel 10 órak
logiai vizsgálat
d. u. 3 órakor
tőbe.

Az övintéz
pontossággal vég
lenítve lett, a k
talos pécsettél e
utcainak sepepte
tét vette és az
gyal, de 30-nak
Szept. 27-én
Ödön egészségü
járványkorházaka
föltt teljes elism
Akár kolera
nyugalanságra n
kimaradtak s a v
eshetőségre.

— Zeyk D
pán, Török B. főj
Werner Gyula tit
zett; az indóházn
Ferencz kir. taná
Kocsik hosszú sor
városba, hol a „H
ő méltóságát. A t
Viktor ev. ref. lelk
főispán ő méltóság
meleg fogadtást. R
telgések, melyre n
nyes közebéd volt
gármester köszönt
zett a jobbnál job
hetjük Weher cs.
által a hadseregre
igen lelkes beszéde
Este negyszerű fá
Zlamál mondott

nek, szilárdul várt az érkező kedves vendégekre kisiny-nagy egyaránt.

5 óra után adatott meg a jel, hogy kiket oly szivesen vártunk, közelednek. Nemsokára meg is érkeztek hatalmas „éljen“-ek között. Kiszállván kocsijából kíséretével, kik között szerencsések voltunk üdvözölhetni Török Bertalan főjegyző, Novák Ferencz, gyulafehérvári polgármester, s dr. Werner főispáni titkár urakat; Szöcs Imre községi előjáró üdvözölte melegen, szívből jött szavakkal. Az éljenzések lecsillapultával a főispán ur felelt. Jól esett hallanunk, hogy őt ezen fogadtatás nem lepte meg. Nem lepte meg azért, mert tudta, hogy Alvincz nemes községe a vendégszeretet dolgában mindig vetekedve szokott járni. Kezet fogván még egy pár körülállással, Glück Mór házána berendezett szállására tért.

Kevés idő múlva Szöcs Imre, Batta Bertalan, Mátyás Miklós, Benedek Károly, Székely Lehel, Andrei Lajos személyében küldöttség hívta meg a község házához a küldöttségek tisztelgését fogadni.

Küldöttségül tisztelgett: a képviselőtestület, szolgabírói hivatal, jegyzői, áll. iskolai tanítói kar, lelkészek, tüzoltók, dal- és zeneegylet, csendőrség. Mindezek küldöttség vezetőjének üdvözlő beszédére a mélt. főispán ur nyájás, mindenkéül kielégítő választ adott, s azzal azokat lekötölte.

Este 7 órakor a tüzoltóegylet a „Dal- és Zeneegylet“ közreműködésével fátylaszénével vonult a mélt. főispán urnak szállásához közellevő diszkapuhoz. A Dalárda éneke után Benedek Károly ev. ref. lelkész szívből fakadt lelkes beszéddel üdvözölte, mire zajos éljenzés után adott, szintén éljenzéssel fogadott válasz után a tisztelgők serege vidám zeneszó mellett elvonult, s eloszlott egy szép és kedves emlékekkel hajlékba. Este Glück Mór adott fényes vacsorát, mely vidám hangulatban késő éjjel végződött.

27-én megtörtént a hivatalos hivatali vizsgálat a főszolgabírói irodában, mely — hiszem, s reményem — ismerve tisztviselőink ügybuzgó pontosságát — mindent rendben talált.

Déli 1 órakor fényes ebéd rendeztetett, melyen, hogy a sűrű pohárköszöntők sem hiányoztak: magától értetődik. Az ebéd után még a községi irodát vizsgálta meg buzgó főispánunk, kit számosakkal együtt estére Damó Vilmos főszolgabírói hívott meg vendégül.

Székely Lehel.

Koleragyanus eset Nagyenyeden.

September hó 22-én Goldstein György budapesti kereskedelmi utazó érkezett Maros Ludasról Enyedre és 24-én d. u. 4 órakor a „Két Hattyu“ szálloda 4-es számú szobájában koleragyanus tünetek között megbetegedett. Este 6 órakor a vasúti járványkórházba szállítván gondos ápolás alá vétetett Telegdi Druza és Heprián Tománé városi ápolónék által. A 25-én reggel mutatkozó tetemes javulás a koleragyanus tünetekben, 26-án reggel 7 órakor szívszélhűdésnek engedett helyet, mely halálra vezetett. Reggel 10 órakor felboncolván a próba anyag bakteriológiai vizsgálat céljából a belügyminiszteriumba küldetett, d. u. 3 órakor megtörtént a temetés az izraelita temetőbe.

Az óvintézkedések a legnagyobb gyorsasággal és pontossággal végeztek, a hotel a legalaposabban fertőtlenítve lett, a kengőzettel kifűtött lakosztoba 8 napra hivatalos peseséttel elzáratt. Hétfőn 25-én reggel a város utcáinak seperetése és csatornáinak fertőtlenítése kezdetét vette és az állandó járványkórház is egyelőre öt ágygyal, de 30-nak való helyiséggel berendeztetett.

Szept. 27-én Csató János alispán és 29-én dr. Péry Ödön egészségügyi felügyelő tekintették meg a városi járványkórházakat és egyéb óvintézkedéseket s a látottak fölött teljes elismerésüket nyilvánították.

Akár kolerának bizonyul a 24-iki eset, akár nem, nyugtalanságra nincs ok, mert a rossz következmények kimaradtak s a városi hatóság gondosan áll részen minden eshetőségre.

VEGYES HIREK.

— Zeyk Dániel főispán szept. 25-én Csató alispán, Török B. főjegyző, Horváth M. főszámvevő és dr. Werner Gyula titkár kíséretében Gyulafehérvárra utazott; az indóháznál díszes nagy közönség várta, Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester melegen üdvözölte. Kocsik hosszú sorával vonult be a menet a felbologozott városba, hol a „Hungária“ előtt nagy sokaság éljenzte ő méltóságát. A tüzoltó zenekar zenéje után dr. Elekes Viktor ev. ref. lelkész fejezte ki a város örömeit, mire főispán ő méltósága válaszolt, köszönve az igen szép és meleg fogadást. Rövid pihenés után következtek a tisztelgések, melyre minden hatóság megjelent. Délben fényes közeled volt a Hungáriában, melyen Novák polgármester köszöntötte fel ő méltóságát s ezután következett a jobbnál jobb tosztok árja, melyek közül kiemelhetjük Wéher cs. és kir. vadász alezredesnek az alispán által a hadseregre mondott köszöntésre válaszul mondott igen lelkes beszédét, mely zajos éljenzésben részesült. Este nagyszerű fátylaszén volt, mely alkalommal dr. Zlamál mondott érces hangján, fényes tehetségéhez

méltó, sűrű éljenzéssel kísért beszédet. Másnap délelőtt a városi tanács hivatalos működését vette vizsgálat alá a főispán. Öszinte örömmel jegyezzük meg, hogy oly néhez viszonyok között, minőben Gyulafehérvár van, jobban vezetett, pontosabb adminisztrációt még nem láttunk; már most is mintaul szolgálhat a többi városoknak s ha esetről esetre szaporíthatja jeles tisztviselőit és teljesítheti anyagi erejét, az erdélyirészek legjobb adminisztrációja itt lesz. Délben a polgármester adott fényes ebédet, melynek gazdag menüjét a ritka élénkségben szípközöző jó kedv tette igazán élvezetessé. Ebédután a főispán szívélyes bucsut véve, Alvinczre utazott; az itt történetéről alvinczi levelezőnk számol be.

— **Kiváló szolgabíróság.** Bármily elismerésre méltók vármegyénk szolgabírói, mégis a kitűnő személyi viszonyok s a jó rend tekintetében ez idejűleg a n. egyedi járás az elsőség. Bizonyára kellemesen fogja meglepni főispánunkat a hivatalos ügyek ügyes vezetése, mely az erély és tapintat mellett a harmonikus rendet is minden tekintetben oly szépen tartja fenn, hogy alig egy hét letforgása alatt Szász József főszbíró, br. Bauffy Kázmér szbíró és Matyas Mihály kedves családja, egy-egy egészséges, erőteljes fincskával szaporodtak meg. Ezen triumviratus családi zsarnoksága feletti örömhöz mi is járulunk legjobb kívánatainkkal!

— **Vármegyénk legrégibb szolgája** Zoltán István, hosszas betegeskedés után meghalt. Szept. 29-én volt temetése, melyen megjelentek a megyei tisztviselők is, hogy elbucsuazzanak a 68 éves korában elhunyt hű embertől, ki már 1848. előtt Pogány Károly akkori főjegyző, — most 81 éves nyugalmazott kir. táblai bíró, — mellett kezdte szolgálatát a vármegyénél és itt is vőnt meg. Béke poraira!

— **Körjegyzői vizsgát** tettek szept. 29-én Benedek Sándor, Finna Béla, Székelyhidi Ödön és Vass Albert szép sikerrel.

— **Az orvos-gyógyszerész egylet** október hó 2-án hétfőn d. u. 2 órakor lakásomon tartandó közgyűlésére az egyleti tagokat tisztelettel egybehívom.

Dr. Magyarai K. elnök.

— **A tövisi állami iskolához** Szász Lajos Halmiba kinevezett felsőnépiskolai tanító helyett a vallás-közükt. minister Szó h n e r Béla móriföldi állami iskolai tanítót helyezte át.

— **A Bethlen-főiskola** ifjusági köre másod-előfűzetéssel adja el a következő napilapokat: Pesti Hirlap, Magyar Hirlap, Budapesti Hirlap és Ellenék. — Értekezhetni az elnökséggel, a kiadóhivatal után.

— **A nagyenyedi tüzoltó egylet** szept. hó 24-én szép időben, nagy közönség jelenlétében tartotta meg az évi zárgyakorlatát. Délután 4 órakor a 14 tagból álló egyleti zenekar szép indulója mellett vonult a 30 tüzoltó a sétatéri mászóházhoz, hol a szerelvények már el voltak helyezve. A mászógyakorlatok közt először a létramászás lett bemutatva és nagy szabatossággal kusztak az egyleti tagok hárman 3 létrán, valamint egy tag egy létra segítségével a 3-dik emeletre. Azután a 3-dik emeletről két kifeszített kötélén nagy bravúrral ereszkedtek le a mászók a földre, mely gyakorlatot a közönség élénk tapsal fogadta. A lepedőbe ugrások, az 1-ső, 2-ik és 3-ik emeletről szintén nagy ügyességgel és tapsvihár között történtek. Végül a 3-ik emeletet görögütiz tette bíbor pirossá, egy asszony futkosott az ablakok előtt jajveszékelve, karján csecsemővel, vészjelre és parancsszóra a szivattyú a legrovidebb idő alatt felszerelgetett, a létrák feltámasztattak és a vizsugar a csővezető biztos kezéből megindult a 3-ik emeleten. Élénk tetszést aratott a menekülő anyát jelképező szoknyás tüzoltó, midőn a 2-ik emeletről ugrott a kifeszített mentő lepedőbe. Gyulafehérvárról és Tövisről, mintegy 10 tüzoltó volt jelen megsemmélni a szabatos gyakorlatokat. A gyakorlat közben a zenekar játszott válogatott darabokat. Hat órakor az őrtanya előtt gyűlvén össze a csapat, a főparancsnok elismerő szavakban adott kifejezést az egylet haladása feletti örömeinek, kiemelve Vég Sámuel derék szakaszvezető szorgalmát és képzettségét a tanításban, s a tagok buzgalmát, erélyét és bátorságát, mely tulajdonok megmaradása iránt a jövőben is bizalmát fejezte ki.

— **A nagyenyedi posta- és táviróhivatal** folyó hó 26-án a Winkler-féle telekről átköltözött az e célra épült magyar-utcai Dancs-féle házba. Ez alkalommal felhasználjuk egyszersmind arra is, hogy elismerésünket fejezzük ki a kolozsvári posta- és táviróigazgatóságnak, mely végre lehetővé tette azt, hogy az eddigi szük helyiség helyett, — melyben ugy a közönség, mint a terhes felelősséggel járó munkát végző tisztviselők csak nehezen fértek meg — most a város fokozódott forgalmának megfelelő nagyságu, világos és könnyen hozzáférhető posta- és táviróhivatalt kapjunk. Végre a posta-táviró főnök és tisztviselőik dícséretére meg kell említenünk, hogy a költözködés tartama alatt sem a posta, sem a táviró működése nem szünetelt.

— **A szegény tanulókat segélyező kör** f. hó 7-én „Fillér estély“-t rendez, melyre előre is felhívjuk a t. közönség figyelmét

— **Nagyszerű találmány.** Veszedelmes versenytársra akadt a telefonnak. Minthogy a távbeszélő-sodronyon továbbított élő szavak a távforgalom nagy részéből kiszorították a telegraf holt betűjelzéseit, most a teleautográfban — vagy magyarul: távöníróban — egy új formalmu eszközt kaptunk, a mely hivatva van a távbeszélő hossz-

dalmasságain és pontosságain segíteni. Ez egyszer nem a „Menlo-park bűrésze“, a genialis Edison az, a ki az elektromosság ezen legújabb vívmányával az emberiséget megörvendeztetette, hanem egy másik, még kevésbé ismert amerikai feltaláló-geni, Gray Elisha, az első zenélő-telefont feltalálója az. Gray ezen becses találmányán már hat év óta fáradhatlanul dolgozik egy e célra sajátjánosan berendezett laboratoriumban és számos munkás segédkezik neki; de csak rövid idővel ezeltől sikerült neki e művét befejeznie. Eközben egy társulat alakult szabadalmának üzleti kiaknázására. A teleautográfot feltalálója a következőképpen írja le: Minden olyan házban, irodában, szobában, a melyhez telefon vagy telegráf-vezeték van közel, a kiindulási hely irókészüléke bármely egyszerű íróasztalon, avagy állványon megerősíthető. Az írásra közönséges ceruza szolgál. Ennek csúcsán van derékszög alatt egymáshoz két selyemzsinor megerősítve, a melyek a készülékkel összekötve, a ceruza mozgását híven követik és a vezeték másik végének irányát, lévén ez egy távoli városban, tehát a címzett lakhelyén — elektromosság folytán uralják. A feladási helyen az 5 hüvelyk széles, közönséges levélpapír a készülékre erősített hengeren fut keresztül és mint az írógépnél, ugy itt is, az emeltyűre gyakorolt nyomással és az elektromosság közvetítésével lesz az soronként eltolva. A vezeték másik végén, tehát a címzettnél, két alumínium kar tartja a hajfínomságu és folyton tintás üvegesövet, mely toll gyanánt a közlemény leírására szolgál, az elektromosság folytán a közlemény küldője által vezetettik és a feladási hely távoli ceruzájának mozgását egyidejűleg és annyira pontosan követi, hogy a tintával írt irás teljesen ugyanaz, a mit a feladási helyen ceruzával írtak vagy rajzoltak. Kézirajzok, stenografiai jelek és egyéb jelképirások hasonlóan közvetíthetők sodronyon. Valamennyi üzlet, mely ma még levélbelileg közlekedik egymással, a jövőben teleautografai uton fog érintkezni. Az említett új társulat minden városban teleautografai-állomásokat akar berendezni, melyeknek kezelése, a sodrony összekötöttések be- vagy kikapcsolása folytán teljesen megegyezik a telefon körüli szolgálatokkal. Végre ily körülmények között nem válik-e feleslegessé az állami és magánposta és táviró intézmény s nem fog-e egykor teleautografikus átalakulás bekövetkezni? Akár a közel, avagy a messze jövőben, de kétségtelen, hogy egykor minden téren az elektromosság fog egyedül szerepelni és ekkor a teleautograf, a mely gyorsan dolgozó írógépekkel is összeköthető, előkelő helyet fog elfoglalni.

— **Amerikából** csak e napokban tért vissza a világhírré vergődött Mauther Ödön hazai magkereskedő cég főnöke, ki egész nyáron át ott tartózkodva, ezen idő alatt sorra látogatta Amerikának nevezetesebb farm- és kerttelepeit és itt nagyon figyelemre méltó érdekes és fontos tapasztalatokat gyűjtött, a melynek közzétételét rendkívül érdeklődéssel várják a mezőgazdasági és kertészeti körökben. Egyébiránt ugy halljuk, hogy Mauther egy előszóval több felolvasás során, valamint egy cikksorozatban fogja említtet tapasztalatait közrebecsátani. Visszatérvén Európába, még itt is több olyan kulturállamot látogatott meg, melyeknek földművelési és kertészeti haladottsága magas szinten áll. Többek közt Hollandiát, a virághagymák híres országát is meglátogatta és itt személyesen válogatta össze cége részére a szebbnél-szebb virágu hagymákat, melyeket nekünk is volt alkalmunk látni és elmondhatjuk, hogy azok olyanok, a minők Magyarországon még nem voltak.

— **Nagyszerű ajándék** a „Szabad Szó“ előfizetőinek. Magyarország legkiválóbb nyomdai műintézetek: „Kosmos“, mely egyszersmind a „Szabad Szó“-nak kiadótuladonosa, nagy, szabású diszmunka kiadását határozta el. Egy nagy fényűvel kiállított magyar történeti albumról van szó, mely méltó lesz ahhoz a tárgyhöz, melyet fölélel és ahhoz az intézethez, mely közrebecsátja. A „Magyar történeti album“ a legdiszesebb magyar történeti munka lesz, mely eddig a sajtót elhagyta. Nem kevesebb mint ötven nagy pompás színes képet fog tartalmazni, melyek a magyar történet legkimagaslóbb és legmagasabbabb jeleneteit fogják ábrázolni. A „Magyar történeti album“ a „Szabad Szó“-hoz hasonló nagy alakban, rendkívül finom vastag papíron, művésziesen díszített kötésben fog megjelenni. A képeket kitűnő magyar művészek készítik és a mellé csatolt szöveget, egy fényes tollú írónk írta. Ezt a nagyszerű, ötven nagy pompás színes képet tartalmazó, díszes kötésű Magyar történeti albumot, melynek bolti ár 2 frt lesz, karácsonyi ajándéknak ingyen fogják kapni a „Szabad Szó“ azon előfizetői, kik október 1-én legálabb egy negyedévre (Budapesten 2 frt 50 kr, vidéken 3 frt) előfizetnek. Természetesen, hogy ezek mellett ingyen kapják a „Szabad Szó“ előfizetői a már jelzett „Szabad Szó napárt“ is, melynek bolti ára 1 frt lesz. A „Szabad Szó“ ezeken kívül még oly előnyökben részesíti előfizetőit, melyeneket egy magyar lap sem nyújt. Ugyanis ingyen kapják Margitai Dezsőnek díszes borítékú és 40 színes képet tartalmazó „Törvénybakter“ című regényét és ingyen küldi a következő, érdekesítő, 3 regényt: „Zord idők“, írta Rákosi Viktor, „Gyilkosság a kőzfogón“ orosz regény, „Egy hóhér emlékirata“ francia regény.

Thalia hajlékából.

(Folytatás.)

Szept. 17. — Uj faj a repertoira-on: népsziumű; „Szép Darinka, vagy egy bosnyák leány szerelme.“ Irta: Klárné, zenéjét szerzette: Erkel. Ismerjük a pangást, mely szépen virágzó népsziuműrodalmunkat uralja egy óta. Alig kerül egy bár számottevő darab e téren. Nem mondunk sokat vele, ha azt mondjuk, hogy a „Szép Darinka“ e néhány közé tartozik. Meséje nem nagyon új, de a kidolgozásban van sok eredetiség és sok színezettség. Szép Darinka (Cs. Almásy J.) egy gazdag bosnyák leánya, ki beleszeret az őt viszonszerető a Boszniában katonáskodó Csörgő Balázsba (Bethleny). Balázs vissza- térve honába a MÁV-nál lel alkalmazást s folyton előre törekszik, hogy mielőbb házasodható körülmények közé jutva, elvehesse a szép bosnyák leányt. Munkái közben egyszer csak sürgősen haza hívja atyja (Kazaliczky), ki ellutrizván vagyonát, már ballépést is tett, hogy megmenthesse ősi telkét; hazahívja hát fiát, hogy segítse ki a bajból s vegye el az ő gazdag mészáros komjának (Breznay) kedves kis leányát, Piroskát (Boros F.) — vagy jobban mondván annak néhány százását. A fiu nem hajlandó lemondani régi szeretőjéről, de miután anyja (Bérczi M.) is nagyon kéri s miután értesül, hogy nevük gyalázata forog kérdésben, mármár belemeleg a házassági tervbe. Ekkor jelen meg két rokon ifjútól (Karacs és Mátray) kísérvé állítottatban Darinka. Messze földről jön, hogy próbára tegye régi szerelmeit. Balázs kiállja a tűzpróbát s miután összes gazdagságát elé rakja a leány, egymásé lesz a két szerető szív. A pénz elfogadása azonban elég szerencsésen van kivive arra, hogy a Balázs becsületes jellemén parányi csorbát se ejtsen. Ez az események fővonala, melyhez csinosan fűződik több mellék- esemény közt a Lidike (Szilágyi Etta) önfeláldozó gyer- meki szeretete s később lángra gyuló szeretete Darinka egyik kísérője iránt.

Leszámítva, hogy Kazaliczky kissé kedv nélkül ját- szott, hogy Bethleny itt-ott kissé sentimentalis volt s le- számítva Szilágyi Etta kimaradhatlan gixereit, az egész előadás jó volt. Az összes szereplők megállították helyő- ket; de köztük igazi művészes játékaival különösen kivált Cs. Almásy J.

Szept. 18. — Szathmáry Lajos jutalomjátékául elő- adatott „IV. vagy Kun László király és a körösszei vérményező.“ Dobsa Lajos 5 felvonásos tragoediája. Dobsa egy pár kötet színművet irt, melyekből a nagyrész történelmi tárgyú. Ezek között ép „Kun László“ az, mely legtöbbet ér egy a historicitást, mint a drámai kellek- ket tekintve.

Szathmáry Lajos e művet választotta jutalomjátéká- ul s ennek címszeréjét alakítá nagy műgonddal és sok intelligenciával. Mindjárt mellette, sőt — jobban mondván — még előtte meg kell dicsérnünk Boros Ferikét, ki drámai tehetségeit még sohasem ragyogtatta úgy, mint ez estén s főként a tűzpróba jelenetében. A Cs. Almásy J. és a Kazaliczky játéka is sok szorgalmas tanulmányt árult el.

Szept. 19. — Bucsu előadás, Bokor karnagy jutu- lomjátéka. Színe került két egyfelvonásos operette.

Az egyik régi darab; címe „A pajkos diákok;“ szövegét Braun, zenéjét Suppe irta. Eleven, tarka kis historia, melyhez csinosan simul a suppei élénk zene.

Legnagyobb szerepe van benne Geiernek, kit már- káns vonásokkal s a legapróbb részletekig kiterjeszkedő színezéssel játszott meg Breznuay. A Lietzenmayer nővé- rek jó pajkos diákok voltak. Pogány J. és Karacs szintén beváltak, bár különösen Karacsnál szívesen látnunk volna egy kissé több animositást. A diákokat segítő Fleck sze- repébe jó komikus alak volt Mátray. Még volt egy mel- lékalak, a koresmárosé, melyet Győre töltött be — kielé- gitően.

Az est második részét új darab töltötte be. Ismer- jük azért mindnyájan; a mi talajunkon termelt. Szövegét egy ifju, poétalekű tanár, Szabados Ede irta, ki rövid ideig főiskolánkban segédtanárkodott s kit most a szath- márnémeti ev. ref. főiskola dédelget, mint egyik kedves tanárát. A megzenésítés érdeme (és ez az „érdem“ nem phrasis!) a Borsayé. Akarattal írom — vétve a szoros földmosság szabályai ellen — ily röviden az ő nevét; de meg vagyok győződve, hogy rossz néven venné társadal- munk jó része, ha valaki nem tudná kivenni, hogy kit jelent ez a hat betű. Ő: a mi zeneirónk, kinek nevéhez szükségtelenek látom még cimemet aggatni. Egy fürge, vigkedélyű egyén, ki hivatalos zenetanárkodása s a városi társadalmi életben faktorként való szereplése mellett szaki magának időt önálló zenedarabok készítésére. Eddig jórészt asztalfőjének dolgozott, ezelőtt kevésse kezdett szárnypróbákat tenni a nyilvánosság előtt. Egy ily szárny- próbája, még pedig általán mondhatni, csinos szárnypró- bája: a „Szoknyás hösök“. Először a kolozsvári nemzeti színházban aratott vele sikert. Most itthon. Megérdemelt tapsokban és kihívásokban adánk kifejezést elismeré- sünknek.

A darab szövege is jó s épen talált a „Pajkos diá- kok“-hoz; egy sereg pajkos leányuk a farsangi csinyje van kidolgozva benne és pedig sokkal több bohókás és tetszetős jelenettel tarkítva, mint amabban. A farsangi

tréfa eredete a következő. Egy néhány ifju gárdatisztet, élőkön Armanddal (Karacs), a Clermont ezredes és vá- ros-kormányzó (Breznay) fiával holmi apró kihágásokért elzárát Clermont egy rozoga várba, melynek őrségét Ba- sille őrmester (Mátray) vezetése alatt kétinvalidus (Beth- leny és Győre) képezi. Megtudják ezt a városi leányok, kik közül majd mindeniknek ott van szerelme a foglyok között. Jeanette (Pogány) és Marianne, az Armand ked- vese (Szilágyi) vezetése alatt egy bohó tervet eszelnek ki, mely szerint fiatal tiszteknek öltözve bemennek a várba, rendezvön ejtenek a kedveseikkel és talán így ki is sza- badíthatják őket. Clermonttal közlik a tervet s ő rá is áll, hadd tréfálják meg a szoknyás vítezek az öreg rokkanta- kat. A tréfa sikerül, sok mulattató jelenetet idézve elő, a melyeknek is végén, Clermont fölfedi a rokkantok előtt a játékot s szabadon bocsátja a tiszteteket, kik föltalálván a szoknyás hösök közt kedveseiket, mindnyájan vigan, bol- dogan távoznak — párjaikkal.

A mi a szereplők előadását illeti, az eléggé sikerült. Szilágyi E. ismét bizonyoságot nyújtott, hogy jó színész, de nem éppen oly jó énekes. Pogány Janka ujjalag szépen énekel s ügyesen is játszott. Karacs, Mátray, Bethleny és Győre jól beváltak. A jutalmazott karnagy, Bokor — mint eddig, most is — kitűnően végezte föl- adatát.

Szept. 20. — Egy sóhaj a színházjárók ajkáról (à la Antonius):

„Ez volt a jó társulat! Mikor jó más hasonló?!”

B. Józsa.

Üzenetek a szerkesztőségéből.

J. Verespatak. Bizony a tévedés a Szerk. távolléte miatt történt. Az új küldemény folytatását kérjük.

Munkatársainkat és levelezőinket szíves üdvözlét mellett kérjük, hogy mennél frissebben és gyakrabban keressék fel lapunkat.

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év szeptember hó 28-án.

Tisztabuzza 1 hektoliter 5 frt 20 kr.	Marhahús 1 kilgrm. — frt 44 kr.
Elegy " " " 4 " 75 "	Sertés " " " — " 44 "
Török " " " 4 " — "	Borju " " " — " 40 "
Rozs " " " 4 " 25 "	Berbéshus 1 " — " 28 "
Zab " " " 2 " 50 "	Tüzifa 1 köbméter 2 " 50 "

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára
Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fe-
kete, fehér és színes selyemszöveteket méterenkint 45 krtól
11 frt 65 krig postabér és vámmentesen; sima, csikós, kockázott
és mintázott, damaszott stb. (mintegy 240 különböző minőség és
2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval kül-
demek. Svájca címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kr
bélyeg ragasztandó. (1)

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérmegye verespataki járásában rend-
szeresített verespataki és abrudfalvi

körorvosi

állomásra ezennel pályázatot hirdetek.

1. A körorvos évi fizetése 500 frt, mely ösz-
szeg előleges havi részletekben a csoportosított
községek által felhatalmazott község pénztárából
fizetetik.

2. A verespataki kör áll Verespatak, Mo-
gos nagyközségek és a bucsumi körjegyzőség
községeiből; a fizetés kiadásával megbízott köz-
ség Verespatak, a megválasztandó körorvos Bu-
csum községében köteles lakni.

3. Az abrudfalvi kör áll az abrudfalvi kör-
jegyzőség három községéből; a fizetés kezelésé-
vel megbízott község Abrudfalva, a megválasz-
tandó körorvos köteles Abrudfalva községében
lakni.

Felhívom mindazon orvostudorokat, kik ezen
állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I.
t. cz. 9. §-a 1 pontjában, illetőleg az 1876. évi
XIV. t. cz. 143. §-ában körülírt okmányukat,
felszerelt pályázati kérésüket folyó évi október
8-ig bezárólag hozzám annál is inkább nyújtsák
be, mivel később érkezett kéréseket nem fogok
figyelembe venni.

A választás az abrudfalvi körre nézve 1893.
év október hó 9-én d. e. 10 órakor Abrudfal-
ván, a verespataki körre nézve 1893. év októ-
ber hó 11-én d. e. 10 órakor Verespatakon mind-
kettő az előjárásági irodában fog megtartatni.

A megválasztandó körorvos köteles állását
f. év október hó 15-én elfoglalni.
A verespataki járás főszolgabírájától.
Verespatakon, 1893. szeptember 21-én.

Főszolgabíró helyett:

Ebergényi Sándor,
szolgabíró.

Nyomatott Cirner J. József gyorsajtaján.

Tüzifa.
Kitűnő minőségű hántott és
hántatlan tüzifa házhoz
szállítva kapható
CIRNER J. JÓZSEF
papirnagykereskedésében.

Sz. 3630—1893. tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság által
közvetítetik, hogy az „Albina“ utóajánlata alapján Cothiel Nikodim
végrehajtónak Zsurz Jozsif huj Juon végrehajtást szenvedő elleni
100 frt tőke, ennek 1887. augusztus 23-tól járó 6% kamatai, 33 frt
40 kr költségből álló követelése behajtása végett, a topanfalvi kir. bír-
óság területéhez tartozó Szohodol községi 578. sz. j. b. földterület
következő ingatlanokból az 1881. évi LX. t. cz. 156. § a) és d) pontja
értelmében egészben 1. sorsszám 7910, 7911, 7912, 7913, 7914 hrsz.
ingatlanok együttes becsért. és kikiált. ára 248 frt. b. ánatpénz 24 frt
80 kr; 2. sorsz. 8024, 8026, 8027 hrsz. ing. együttes bé. és ká. 65
frt, bp. 6 frt 50 kr; 3. sorsz. 8028/1. hrsz. ing. bé. és ká. 3 frt bp.
30 kr és tartozékai Sz o h o d o l községében a község házául meg-
tartandó nyilvános bírói árverésen 1893. év október hó 23-án d.
e. 10 órakor a becsár 10%-ának a bírói kiküldött kezéhez leendő
előleges letétele mellett elfognak adatni, azonban az utóajánló által
ígért 50 frton alul nem.

Vevő a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jog-
erőre emelkedésétől számított 30 nap alatt és ugyanazon naptól szá-
mitandó 6% kamatokkal együtt, a gyulafehérvári kir. adó, mint bírói
letéti hivatalnál a 39425/881. sz. igazságügyminiszteri letéti szabály-
rendelet értelmében befizetni.

A kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóságot.
Abrudbányán 1893. évi szeptemb. 9.

KILYÉN KÁROLY,
kir. aljbíró.

3-5
NONPLUSULTRA.
4 kiló csemegesajt
3 frt utánvétért kapható
gróf TELEKI ARVÉD
drassói uradalmaiban
posta és távirat K O N C Z A.
Ugyanott elfogadtnak megrendelé-
sek megegyezés szerint szállítandó
ALAPCSÖVEKRE
1 1/2 centiméteres ezre 13 forintért,
2 " " " 16 " "
3 " " " 24 " "
Alvincz állomásig.

Férfi s női betegségek,
mint bujakór, fekélyek, bőrkütegek; folyások és hólyag-
hurut a legidültebb alakban is, nem a közönséges, hosz-
szadalmas befeeskendezésekkel, hanem
**irrigáló által saját készülékeim-
mel s új gyógymódom szerint**
vagy esetleg helyi endoskopiussal kezeléssel is
alaposan s sikeresen
kezeltetnek. Stricturák, az aggkórban fellépő vizelési ne-
hézségek; ágybesszenyezés, valamint nemi gyengeséggel
párosult gerinebajok
galvano-mechanikai módon
sikeresen gyógyíttatnak.
Orrfekélyek s orrnak bedugulása, valamint a szá- s
ornak büzösége az általam feltalált s több 100 esetben
kitűnő eredménnyel használt
orresapkészülékemmel
rövid idő alatt alaposan gyógyíttatnak.
Galandférgek, melyek a legerősebb kuráknak ellen-
állottak, Németországban készült gyógyszerrel 3 óra
alatt gyökeresen eltávolíttatnak.
Dr. Fischer Adolf, orvos-sebész tudor, műtő-
s nőgyógyász, a „Nyilvános gyógyintézet“-nek rendelő főorvosa
s specialista 27 év óta.
Budapest, Ó-utca 5. sz. I. em. Rendel. d. u.
2-5-ig.
Csak díjazott levelekre válaszolok s gyógyszeréről
is gondoskodom. 7-26

Szerk.
Nagy-En-
tallan.
részt.
K.
CIRNER
papirnagy-
az előző-
bérmen-
Kézírta

T. el-
szíveskedj
mielőbb g
sében fen-
munk ha
ink közé

Egy re-
egy 48 éve
Mint egy ör-
ugy riadott
mely a köz-
rét, a képv-
téről, mely
küzdötte ki
gélyével.

Halálát-
ták a lapok
minden kör-
lanos hiedel-
tulajdonképe
kosságot feo-

Mit ha-
a szomorú
tékeny férf-
ha ép oly d-
gait, mint a
kossági szá-
hette volna
hetett volna
Elek szerenc-
lyáját. Bizal-
dagság juto-
majdnem at-
években gon-
ügyvédség
eszében és

A